INTERVIEW MARK BUCK OVER ZORGEN VERUS

„Ministerie gebruikt geldkraan om onderwijs te beïnvloeden”

● **Gerard Vroegindeweij**

Hij is nog maar een halfjaar het gezicht van Verus, de vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs in ons land, maar nu al luidt Mark Buck de noodklok. „De overheid moet niet steeds dieper ingrijpen in het onderwijs, maar scholen juist ruimte geven om hun pedagogische taak te vervullen.”

Donderdag houdt de Tweede Kamer een rondetafelgesprek over het thema ”Herijking sturing funderend onderwijs”. Dat lijkt een abstract onderwerp dat alleen voor bestuurders interessant is. Maar dat is niet het geval. Het raakt ook schoolleiders, leerkrachten en ouders.

Wat is het geval? Staatssecretaris Mariëlle Paul (Onderwijs) wil meer grip op de geldstromen naar het basis- en voortgezet onderwijs. Nu krijgen besturen een zak met geld en daarvan bekostigen ze het personeel en het onderwijs. Paul (VVD) wil dat de overheid meer gaat sturen op kwaliteit en kansengelijkheid. Dat gaat ze doen door het geld gerichter in te zetten. Ook moeten leerkrachten en schoolleiders meer betrokken zijn bij de besteding van het overheidsgeld en schoolbesturen minder.

Leerfabriek

Verusbestuurder Mark Buck vindt dat geen goed idee. „De bewindsvrouw kiest een heel zakelijke manier van kijken naar het onderwijs. Natuurlijk moet het onderwijs de basisvaardigheden goed aanleren. En dat kan hier en daar ook best beter, maar een school is meer dan een leerfabriek. Leerkrachten zijn in de eerste plaats pedagogen, betrokken mensen die willen omgaan met kinderen en jongeren en hen in het opgroeien willen stimuleren en ondersteunen. Ze hebben geen zin in nog meer administratie en bemoeienis met de besteding van geldstromen. Ik mis deze benadering in de brief die Paul hierover naar de Tweede Kamer stuurde.”

Buck mist visie op het onderwijs en „welke richting we met elkaar op moeten gaan. Wie alleen een instrumentele benadering kiest, heeft niet begrepen waar het in het onderwijs om gaat. Paul kiest voor een dwingende benadering: Wij vragen, u draait. Levert u niet, dan pakken we u. Dat is niet hoe het onderwijs functioneert.”

De voorzitter van het college van bestuur van Verus had donderdag graag in de Tweede Kamer zijn standpunt toegelicht, maar de meerderheid van de Kamer had geen behoefte om een of meerdere organisaties die het bijzonder onderwijs vertegenwoordigen, uit te nodigen. Het gevolg is dat alleen algemene organisaties aanschuiven. Buck: „Dat is toch wel merkwaardig, omdat zo’n 70 procent van het landelijk scholenbestand bestaat uit bijzondere scholen. Het lijkt wel alsof de politiek een blinde vlek heeft voor religie. Ook staatssecretaris Paul maakt in haar brief waarin ze haar voornemens uiteenzet, geen melding van het bijzonder onderwijs.”

Mark Buck. beeld Jeroen Keep Fotografie

> **Samenspel tussen scholen en overheid is enorm belangrij; zo ging het altijd en zo moet het blijven gaan**
>
> **Mark Buck, voorzitter Verus**

De weigering onderstreept volgens de Verusbestuurder, die tijdens het rondetafelgesprek namens alle koepelorganisaties in het bijzonder onderwijs had willen spreken, ook dat de politiek onvoldoende oog heeft voor het maatschappelijk middenveld. „Wij zijn een profielorganisatie met 0 euro subsidie –net als de andere profielorganisaties overigens– en wij willen de stem van het bijzonder onderwijs laten horen. De Tweede Kamer zou daar toch op zijn minst kennis van moeten nemen, juist in het belang van de duizenden scholen die onze achterban vormen. Onbegrijpelijk dat de Kamer dat niet wil.”

De grootste misvatting van de bewindsvrouw is volgens Buck dat meer overheidsbemoeienis met het onderwijs leidt tot meer onderwijskwaliteit. „Ik denk dat het tegendeel het geval is. De laatste jaren hebben dat bewezen. Toen is de overheid zich meer met het onderwijs gaan bemoeien, maar dat leidde niet tot oplossing van de problemen. Nog steeds zijn de basisvaardigheden niet op orde. Nog steeds hebben we te maken met een lerarentekort. Het is een illusie om te denken dat nog meer overheidsbemoeienis deze problemen wel oplost.”

Misvatting

Buck stelt: „Het onderwijs is afhankelijk van bevlogen professionals en niet van ambtenaren. Politici en ambtenaren kunnen uiteindelijk niet zorgen voor goed onderwijs; dat kunnen de mensen voor de klas wel. Die professionals, die leraren, zullen niet méér bevlogen worden als de overheid haar grip op het onderwijs vergroot. Integendeel.”

Het is belangrijk dat kabinet en Kamer een gedegen visie op onderwijs ontwikkelen. Het onderwijsveld denkt daarin graag mee. „Vooralsnog ontbreekt de richting. Wat is nu de visie van deze bewindsvrouw of van dit kabinet op onderwijs? Zoiets van: gaat slecht, moet beter?”

Waar Buck zich over verbaast, is dat een bewindsvrouw van VVD-huize deze forse ingrepen in het onderwijsveld voorstaat. „Een liberaal die geen concurrentie wil, samenwerking gaat verplichten en net als de socialisten meer grip wil op het onderwijs, heeft zich wel erg ver verwijderd van de idealen van haar negentiende-eeuwse voorvader Thorbecke.”

Meedenken

Buck wil echter niet alleen kritiek spuien; hij denkt ook graag mee. „Het is belangrijk dat er rust en duidelijkheid komt wat betreft de geldstromen. Het huidige lumpsumsysteem biedt daarvoor aanknopingspunten. Als de overheid zich langjarig garant stelt voor de financiën, stelt dat de scholen in staat om duurzaam te werken aan hun pedagogisch perspectief.”

Maar dan blijft de vraag natuurlijk wel hoe de overheid de gevraagde doelen kan bereiken. Buck: „Dat moet in onderling overleg. Samenspel tussen scholen en overheid is enorm belangrijk. Zo ging het altijd en zo moet het blijven gaan.”

„„Wij vragen, u draait. Levert u niet, dan pakken we u.” Dat is niet hoe het onderwijs functioneert”, aldus Verusvoorzitter Mark Buck. beeld RD